

בס"ד. ר"ד יום ד' פ' פינחס, ט"ז תמוז, ה'תשי"ב*.

— להתלמידים הנוסעים בשליחות ה"מרכז לעניני חינוך** — בחדרו הק' —

א. ידוע¹ פתגם כ"ק מו"ח אדמו"ר, בשם כ"ק אדמו"ר הזקן, אשר איש הישראלי צריך להיות "מתאים להזמן", ופירש דבריו — מתאים לפרשת השבוע.

פרשת השבוע היום היא פ' פינחס. אחד מחידושי הענינים בפ' פינחס הוא סדר הנחלה.

— ענין הקרבנות ומנין ישראל יש גם בפרשיות אחרות, ובארוכה, אבל סדר הנחלה בכלל, ונחלת ארץ ישראל בפרט, מקומם העיקרי הוא בפ' פינחס.

ב. חלוקת הארץ היתה על פי הגורל, כמאמר הכתוב², "אך בגורל יחלק את הארץ". בגמרא ובמדרש³ מבואר כי החלוקה היתה ע"פ הגורל וע"פ האורים והתומים.

לכירא עמיקתא", אלא שמכריחים אותה לעשות כן, כדי למלא שליחות אלקית בעולם הזה הגשמי והיא לשמור דרך התורה והמצוות.

וכאמור ברשימת דברים הנ"ל, הנה לכל אחד מאתנו יש לו מקצוע מיוחד שבו צריך להתגדר ולפעול בהשתדלות מיוחדת. ואפילו אם אין הדבר נראה לו בשכלו ואינו מבין שייכותו לשליחות זו, אעפ"כ עליו למלא שליחותו הפרטית שהטילה עליו ההשגחה הפרטית. וכאשר יעסוק בה בשמחה וחפץ, הנה בטוח יהי' שיצליח, ולכשיזכר יגיע גם לידי הבנה והשגה אח"כ, אלא שלא יעשה ההבנה וההשגה בדבר תנאי קודם למעשה, כי ההבנה, אם יזכה לה, באה כתוספת שכר בעד המעשה העשוי.

(1) ראה בארוכה קונטרס ביקור שיקאגא ע' 7 (סה"ש תש"ב ע' 29). — נעתק בה"יום יום" ב חשוון.

(2) פרשתנו כו, נה.

(3) ב"ב קכב, א. במדב"ר פכ"א, ט.

(* הוגה ע"י כ"ק אדמו"ר שליט"א באידיש ובלה"ק ונשלחה לכו"כ*, ונדפסה אח"כ בלקו"ש ח"ב ע' 346 ואילך (באידיש), ובבטאון חב"ד חוברת א ע' 5 ואילך (בלה"ק). הבה לקמן — רשימת השיחה בלה"ק. (** בהעתק השיחה בלה"ק הנמצא בספריית אנג'ל חסדי חב"ד, לאחר השיחה ישנה הוספה:

הדברים שנאמרו להתלמידים הנוסעים בשליחות ה"מרכז לעניני חינוך" לחזק מצב היהדות בערים שונות בכל מרחבי המדינה, הגם שנאמרו להם בפרט, שיום הם לכל נפש בישראל, ושייכים לכאו"א באשר הם שם, שהרי נשמת כל החי בישראל נסעה וירדה למטה להתלבש בגוף גשמי ונפש הבהמית. כי הנשמה מצד עצמה, "חלק אלוהה ממעל", אין לה שייכות עם גשמיות ואין רצונה להפרד ממקורה למעלה ולרדת מאיגרא רמה

(* ראה אג"ק ח"ו ע' רט; רי; רכג; רכד; רל; רלז; רמא; רמב; ש; שו.

ולכאורה אינו מוכן, כיון שכל הדברים דלמטה מתאימים ומשתלשלים משרשם כמו שהם למעלה, וגם בעניינינו — חלוקת ארץ ישראל בגשמיות היא לעומת סדר חלוקת ארץ ישראל ברוחניות⁴, נמצא אשר החלוקה בעבודה האלקית של כל אחד הוא ג"כ ע"פ הגורל, וזה צריך הסבר, מאחר שסדר העבודה צריך להיות ע"פ שכל ולא ע"פ הגורל, שהוא למעלה מטעם ודעת⁵?

אמנם יסוד העבודה הוא קבלת עול דוקא, שהוא למעלה מטעם ודעת, אבל זהו רק יסודה. אבל תיכף בהתחלת העבודה, כאשר האדם צריך לגשת אל הפועל ולבחון מה חייב לעשות ומה אסור, והמחויב — באיזה אופן לעשותו, הרי כל זה אפשר להיות רק ע"י ידיעת התורה שהוא בשכל והשגה. ומהו א"כ ענין הגורל בחלוקת עניני העבודה וביורו המעשה?

ועוד יותר יקשה להבין אומרו "אך בגורל יחלק את הארץ", שבא למעט, ומשמעותו שהחלוקה צריכה להיות אך ורק ע"פ הגורל, ולכאורה אפכא מסתברא, שצריכה להיות אך ורק ע"פ טעם ודעת?

ג. והנה באחד ממאמריו⁶ של כ"ק אדמו"ר הצמח צדק ובמאמרים לנשיאינו שלאחריו, מבואר ענין "אך בגורל יחלק את הארץ" בנפש ועבודת האדם, וע"פ המבואר שם מתורצת הקושי הנ"ל:

אמת שהגורל הוא למעלה מטעם ודעת, וחלוקת הארץ היתה צריכה להיות אך ע"פ הגורל, כי החלוקה באה ממקום שלמעלה מטעם ודעת.

והביאור בזה הוא, ובהקדמה:

הגם אשר כל איש הישראלי מחויב הוא בכל המצוות, אעפ"כ יש לכל אדם בישראל ענינים מיוחדים השייכים אליו בפרט,

(המתגברים על יצרם), מארי תורה וכו'.
5) ראה תו"מ סה"מ אדר ע' טו, ובהנסמן שם הערה 18.

6) ראה תניא רפמ"א.

7) ראה ד"ה אך בגורל — בביכל במדבר, נומער 16 (אוה"ת ר"פ פינחס). ביכל ליאדי במדבר דברים. סה"מ תרכ"ו (ע' קצח) (בהוצאת תשמ"ט ע' קעא) ואילך, דשנת תרמ"ו (סה"מ תרמ"ו ע' יד ואילך).

4) מבואר בתורת החסידות בכמה מקומות (ראה תו"א ר"פ וישב. תו"ח שם. ועוד), אשר ארץ ישראל, ארץ הקדושה אשר "עיני ה' אלקיך בה מראשית השנה ועד אחרית שנה" (עקב יא, יב), ברוחניות — היא סדר חיים קדוש ועבודת אלקים מתאים לציווי ה' אלקיך הבא בתורתו. ויש בזה כמה סוגים, ובלשון התיקוני זהר בהקדמה (א, סע"ב): חסידים, גבורים

וכמבואר באגה"ק בתניא⁸ מה שמוצאים אנו כמה תנאים ואמוראים שהיו זהירים טפי במצוות פרטיות. מובן אשר זהירים היו בכל המצוות, אלא שבענינים מיוחדים היו, כדיוק לשון רז"ל⁹, זהירים טפי, משום שענינים אלו היו שייכים אליהם בפרט, ובם ועל ידם היתה גם המשכת שאר העבודה והמצוות שלהם ועלייתן.

כמו כן יש לכל אדם בישראל ענינים מיוחדים בעבודה השייכים אליו עוד יותר משאר עניני תורה ומצוות.

וחילוק זה אינו ענין של טעם ודעת, שיוכל להשיג בשכלו שייכותו המיוחדת לענינים אלו בפרט. וזהו ענין הגורל.

ד. ולכן אם רואה אדם בישראל שבקיום איזה מצוה נתקל בהעלמות והסתרים יותר מכפי הרגיל, סימן הוא¹⁰ כי מצוה זו שייכת אליו ביותר, שאלמלא היתה נוגעת אליו ביותר, לא הי' מוצא העלמות והסתרים כל כך בקיומה.

ואם גם אינו רואה כלל בשכלו השייכות שיש לו לענין ההוא, ואדרבה, רואה הוא כי קיום מצוה זו בא לו ביגיעה יוצאת מדרך הרגיל, או שבמקצוע זה בתורה אין לו תענוג, אָ געשמאַק, והצלחה, אעפ"כ ענין זה דוקא שייך אליו ביחוד, וע"י ענין זה יתעלו גם כללות שאר עניניו בתורה ומצוות, ומשום כך עומד היצה"ר לשטן לו בחוזק גדול.

ובמילא לא יניח ידו מהענין להתעסק בדברים אחרים הבאים לו בקלות יותר, ואדרבה יתאמץ יותר בענין ההוא, כי ענין ההוא שייך אליו בפרט ונוגע אליו ביותר. וגם זה גופא שאינו משיג בשכלו שייכות ונגיעה זו אליו, הוא מההעלמות וההסתרים שבדבר¹¹.

ה. ובזה יובן ענין "אך בגורל יחלק את הארץ", בגורל שהוא למעלה מטעם ודעת.

כי היו בארץ ישראל חלקים שונים: הר שפלה ועמק, שדה לבן, שדה פרדס¹², וכו'. וחלוקת הארץ ע"פ הגורל למטה, שלזה נפל חלקו בהר, ולזה בשפלה ובעמק, לזה שדה לבן, ולזה שדה פרדס, הוא לעומת

(8) ראה קונטרס העבודה ספ"ו.

(9) ראה גם לקו"ש ח"ג בתחילתו.

(10) ראה ב"ב קכב, א. ומבואר בסה"מ

תרכ"ו ע' רה (בהוצאת תשמ"ט — ע' קצו

ואילך).

(8) סו"ס ז. וראה ג"כ הקדמת הרח"ו

לשער ההקדמות (נדפסה ג"כ בסוף קונטרס

עץ החיים, ע' 73 בסופו). סה"ש קיץ ה'ש"ת

ע' 22.

(9) שבת קיח, סע"ב.

שייכותו הפרטית של כל אחד ואחד לחלקו בארץ ישראל הרוחנית, שנשתלשלה ממנה נחלתו בחלוקת ארץ ישראל הגשמית.

וזהו ענין "אך בגורל יחלק את הארץ", כי שייכותו של כל אחד ואחד לחלקו הפרטי אינה ע"פ טעם ודעת, אלא ענין שלמעלה מטעם ודעת, שדוגמתו למטה הוא ענין הגורל.

ו. כיון שגילו לנו דבר זה, והתורה היא נצחית¹³ בכל זמן ובכל מקום, הנה ענין זה נוגע לנו ביחוד.

לכל אחד מאתנו יש ענין מיוחד השייך אליו בפרט, ועל אף ההעלמות וההסתרים שיש לו בענין זה, צריך הוא להשתדל ביותר בענין זה, כיון שהוא שייך אליו בפרט, ובו ועל ידו תהי' המשכה ועלי' גם לשאר עניניו.

ז. ובנוגע לנסיעותיכם בפרט:

נסיעה מהבית בכלל, ומכתלי הישיבה בפרט, הרי זהו ענין שקשור בו ביטול תורה, ועוד זאת, אשר בדרך קשה לקיים כל הידורי מצוה שרגילים בהם בבית ובשיבה.

נוסף על זה, הנה במשך נסיעתו צריך יהי' לרדת ממדריגתו ולהתלבש בענינים פשוטים, שכן כוונת הנסיעה היא לקרב את הרחוקים, לעת עתה, מתורת הוי' ועבודתו¹⁴, ובמילא צריך יהי' לבוא במגע ומשא עם אנשים של נחות דרגא. ואחר כל זה יש ספק אם יצליח.

ומכיון שכך, שמא יטעון הטוען, מה לו ולצרה הזאת? מוטב שישב גם שבועות אלו בין כתלי הישיבה ויעלה מעלה מעלה בעבודת התפלה לימוד החסידות ולימוד הנגלה עם כל ההידורים.

דעו נא, כי עבודה מיוחדת זו שייכה אליכם בפרט, ובה ועל ידה תוסיפו כח ועוז בכל עניניכם דתורה ומצוות והידורי מצוה, גם אחר כך בשובכם לישיבה, במשך כל השנה כולה.

והגם אשר ע"פ טעם ודעת אין שייכות זו ניכרת, ולא רק שאין השכל משיגה, אלא שהיפוכו של דבר נראה יותר, היינו לשבת בישיבה שבועות אלו, אעפ"כ העמים כ"ק מו"ח אדמו"ר על שכמכם ענין זה של טלטול הדרך, מחוץ לדי' אמות של הישיבה, כדי להתעסק במשך שבועות אחדים בהשתדלות לקרב לבם של ישראל לאביהם שבשמים,

(14) לשון התניא פל"ב.

(13) תניא רפי"ז.

כי ענין זה שייכות מיוחדת לו אליכם, וזה יוסיף לכם כח בכל עניניכם. עי"ז שתשיבו לב בנים אל אביהם שבשמים, לתורה ומצוות, ישלח לכם אבינו שבשמים הצלחה בעניניכם הפרטיים והכלליים במשך השנה כולה.

*

ח. צאתכם לשלום, ותהי נסיעתכם בשמחה. קחו עמכם "נר מצוה ותורה אור"¹⁵ ומאור שבתורה זו תורת החסידות¹⁶, צידה לדרך, ותאירו הדרך אשר תלכו בה והדרך אשר תשובו בה. ובכל מקום בואכם תמסרו פ"ש חסידותית, ותביאו פ"ש של שמחה.

צאתכם לשלום ותהי דרככם צלחה.

שם. אוה"ת תצוה ע' א'תרנח. סה"מ תרמ"ז
ע' פרפח. המשך תער"ב ח"ג ע' אישכב.
סה"מ עטר"ת ע' רג. תרפ"ט ע' 176.

15) משלי ו, כג.
16) ראה ירושלמי חגיגה פ"א ה"ז ובפי'
קה"ע שם. פתיחתא דאיכ"ר ב ובפי' יפה ענף